

तैरेव चावृतो भूतैः स्वर्गे सुखमुपाप्नुते ॥२०॥

यदि तु प्रायशो ऽधर्मे सेवते धर्ममल्पशः ।

तैर्भूतैः स परित्यक्तो यामीः प्राप्नोति यातनाः ॥२१॥

यामीस्ता यातनाः प्राप्य स जीवो वीतकल्मषः ।

5 तायेव पञ्च भूतानि पुनरभ्येति भागशः ॥२२॥

एता दृष्ट्वास्य जीवस्य गतीः स्वेनैव चेतसा ।

धर्मतो ऽधर्मतश्चैव धर्मे दध्यात्सदा मनः ॥२३॥

सत्त्वं रजस्तमश्चैव त्रीन्विद्यादात्मनो गुणान् ।

यैर्यायेमान्स्थितो भावान्महान्सर्वानशेषतः ॥२४॥

10 यत्कर्म कृत्वा कुर्वेश्च करिष्यंश्चैव लज्जते ।

तज्ज्ञेयं विदुषा सर्वं तामसं गुणलक्षणम् ॥३५॥

येनास्मिन्कर्मणा लोके ख्यातिमिच्छति पुष्कलाम् ।

न च शोचत्यसंपत्तौ तद्विज्ञेयं तु राजसम् ॥३६॥

यत्सर्वेणेच्छति ज्ञातं यन्न लज्जति चाचरन् ।

15 येन तुष्यति चात्मास्य तत्सत्त्वगुणलक्षणम् ॥३७॥

तमसो लक्षणं कामो रजसस्त्वर्थ उच्यते ।

सत्त्वस्य लक्षणं धर्मः श्रेष्ठमेषां यथाक्रमम् ॥३८॥

येन यांस्तु गुणेनैषां संसारान्प्रतिपद्यते ।

तान्समासेन वक्ष्यामि सर्वस्यास्य यथाक्रमम् ॥३९॥

20 देवत्वं सात्त्विका यान्ति मनुष्यत्वं च राजसाः ।

तिर्यक्त्वं तामसा नित्यमित्येषा त्रिविधा गतिः ॥४०॥

त्रिविधा त्रिविधैषां तु विज्ञेया गौणिकी गतिः ॥

अधमा मध्यमाग्या च कर्मविद्याविशेषतः ॥४१॥